

Produir llavors com a béns comuns sota una Llicència de Codi Obert

1. Iniciativa
OpenSourceSeeds.org

La Llicència de Codi Obert en llavors ofereix una alternativa a la creixent privatització i concentració del mercat de béns comuns. Fitomilloradors, científics agrícoles, advocats i experts en béns comuns han desenvolupat una estratègia per evitar que les llavors dels cultius siguin objecte de protecció de les varietats vegetals o d'atorgament de patents.

TEXT: JOHANNES KOTSCHI¹ TRADUCCIÓ: REDACCIÓ

Llavors com a bé comú. Per què és un problema?

Durant milers d'anys les llavors han estat un bé comú. A tot el món, els cultius han estat conreats, millorats i produïts pels agricultors. Una pràctica que va donar lloc a una gran diversitat de cultius i varietats. No obstant això, des de l'aparició del fitomillorament científic a finals del segle XIX i el cultiu de plantes de manera convencional, han agafat camins cada vegada més diferents. El fitomillorament científic ha contribuït en gran mesura al desenvolupament agrícola, però al mateix temps els recursos fitogenètics agrícoles s'han vist cada vegada més privatitzats i el mercat està concentrat en unes poques mans, tot creant així un monopoli. Els monopolis de llavors, tendeixen a reduir la diversitat genètica vegetal inter i intraespecífica. Els sistemes de cultius uniformes, amb només uns pocs cultius i poques varietats distribuïts al llarg de grans àrees, són al costat oposat d'allò que es requereix per acollir una salut alimentària i nutricional global. A més, els agricultors i la societat en el seu conjunt s'estan fent dependents d'unes poques empreses.

Aquest fet constitueix una amenaça tant per a la producció agrícola com per a la seguretat alimentària i nutricional. En lloc de buscar la uniformitat en el sector de les llavors, el que es requereix és una rica diversitat de cultius i varietats. Només aleshores es poden utilitzar de manera òptima

els innumerables nínxols agroecològics del món i els seus corresponents sistemes agrícoles. Es necessiten varietats que no només satisfacin les necessitats dels agricultors de gran escala en les zones d'alt potencial, sinó que també brindin als agricultors de petita escala –que són la majoria dels agricultors del món– un mitjà de vida que els permeti contribuir adequadament a l'abastiment mundial d'aliments.

Tot això no pot ser fornit de manera suficient pel sector privat de llavors. La seva lògica econòmica –és a dir, la maximització dels guanys, les economies d'escala i la disminució de la innovació per part dels monopolis– es contraposa amb les tasques futures i, certament, amb els principis universals del dret humà a una alimentació adequada. En conseqüència, el sector de les llavors no privat s'ha de veure enfortit i constituir-se com un segon pilar al costat del fitomillorament privat.

La diversitat i abundància de cultius necessiten molts milloradors independents i que treballin al territori.

Què s'hi pot fer?

Amb la llicència de Llavors de Codi Obert (OSS, per les sigles en anglès), s'ofereix als fitomilloradors l'oportunitat de protegir les seves noves produccions de la privatització i mantenir-les com a

LA TERRA

Nom i cognoms ..... N.I.F. ....
 Adreça .....
 Població ..... D.P. ....
 Comarca ..... Tel. .... Fax .....

Subscripció: 33 euros/any

**15% de descompte per
als lectors d'Agroultura**
 28,50 euros/any

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Nom i cognoms titular compte .....
 Sr. Director de ..... Agència .....
 Població .....

Els agrairé que amb càrrec al meu compte/llibreta núm

atenguin els rebuts que els presentarà ED. LA TERRA, S.L. Signatura titular compte:
 per al pagament de la meua subscripció
 Data:

bé comú. Les llavors poden estar disponibles sense cap tipus de restricció derivada de la protecció de les varietats vegetals o de l'atorgament de patents. La llicència d'OSS dóna els drets d'ús de les llavors per als seus propòsits, així com multiplicar-les, transmetre-les i millorar-les. A més, permet la disseminació de llavors multiplicades i millorades. Al mateix temps, obliga al llicenciatarí a garantir que els futurs propietaris gaudeixin dels mateixos drets dels quals ell s'ha beneficiat, així com qualsevol tipus de millora que s'hagi realitzat a les llavors a posteriori. Aquesta obligació és "viral" i s'anomena moltes vegades "copyleft". No només s'inclouen les llavors amb llicència, sinó totes les millores. Amb la primera llicència s'inicia una cadena de contractes, que en principi és inacabable. Els llicenciataris es converteixen en llicenciants, els quals passen les llavors amb la mateixa llicència. D'aquesta manera, la llicència protegeix un bé comú que ja no pot ser transferit a l'esfera privada.

Es podria argumentar que seria impossible finançar la producció de plantes sense els drets d'autor que es deriven de la protecció de les varietats vegetals o l'atorgament de patents. Efectivament, s'han de desenvolupar nous models de negoci. Avui en dia, la producció vegetal basada en béns comuns no rau en tals drets d'autor. Per exemple, els productors de cultius orgànics a Europa financen parcialment la seva producció a través de "contribucions per al desenvolupament de varietats", que es negocien entre fitomilloradors, productors de llavors i agricultors. Alguns, en

cooperació amb el mercat d'aliments, han elaborat un impost sobre els productes alimentaris i la majoria recapta fons de programes governamentals i fundacions per a les seves activitats de producció. Els fons recaptats per al fitomillorament que es basen en béns comuns són encara petits, però estan augmentant contínuament.

Ahora les OSS són la millor opció per als centres de recerca i les universitats, que amb recursos públics fan millora genètica de varietats vegetals i arbòries. Així poden protegir de forma legal les millores, i al mateix temps les posen a l'abast de tota la ciutadania.

OpenSourceSeeds, un proveïdor de serveis acabat de crear, recolza els fitomilloradors en la concessió de llicències per a les seves varietats noves i ajuda a productors de llavors i agricultors a utilitzar-les com a béns comuns, sense restriccions derivades dels drets de propietat intel·lectual. OpenSourceSeeds, amb seu a Alemanya, ha començat el seu treball l'abril del 2017.

Conclusió:

Les lleis que protegeixen els drets de propietat intel·lectual de les llavors s'han desenvolupat a fons, mentre que les llavors com a béns comuns no reben quasi cap protecció legal. Amb la llicència LLCO, s'ha trobat una manera de corregir aquest desequilibri. El sector no privat de les llavors es veu enfortit i constitueix així un segon pilar juntament amb el fitomillorament privat. 🌱

Lectures recomanades (descàrrega a la pàgina web de la iniciativa)

Kotschi J and
K Rapf (2016):

*Liberating seeds with an
open source seed license*

Kotschi J and J Wirz (2015):

Who pays for seeds?

